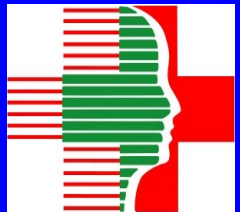

CSALÁDTERVEZÉS – KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A PSZICHIÁTRIAI BETEGSÉGEKRE

Dr. Erős Erika

A családtervezés története Magyarországon

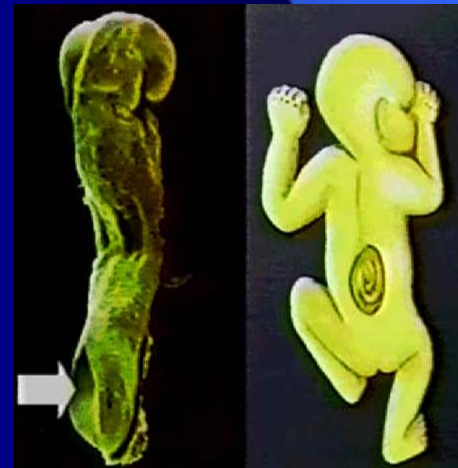
Veleszületett rendellenességek (CA)

- Jelenleg az újszülött halálozások 20-25%-áért felelősek a fejlett országokban, ezért a vezető halálokok között szerepelnek
- Defekt állapotot jelentenek, vagyis a teljes gyógyulás kevéssé érhető el
- A megelőzés jelenti az ideális megoldást az orvosi ellátásban CA-k esetén

A CA-k megelőzésének mérföldkövei I.

- 1980 (Smithells et al.): perikoncepcionális folsav adása kivédheti az idegcső-záródási rendellenességek (NTD) ismétlődését
- 1991 (MRC vizsgálat): 4mg adása folsav perikoncepcionálisan hatékony az NTD-k első megjelenésének kivédésében
- 1992 (HRCT vizsgálat, Czeizel): 0,8mg folsav tartalmú multivitamin kb. 90%-át kivédte az NTD-k első megjelenésének

HRCT vizsgálat (1992) további eredményei

- A CA-k teljes előfordulása kifejezett csökkenést mutatott a perikoncepcionális multivitamin szupplementáció esetén
- Cardiovascularis és a vizeletelvezető rendszer rendellenességei kb. 40%-kal csökkentek
- A végtaghiányos rendellenességek, congenitalis pylorus stenosis, Down-szindróma előfordulása némileg csökkent

A CA-k megelőzésének mérföldkövei II.

- 1999 (kínai vizsgálat, Berry): 0,4mg folsav adása csökkentette az NTD-k első előfordulását
- 1999 (Kapusa et al.): magasabb plazma homocisztein szint összefüggésbe hozható a cardiovascularis CA-kal
- 2006 (Beynum et al.): MTHFR gén poliformizmus és a cardiovascularis CA-k kapcsolata

A családtervezés 3 lépése

1. Fogamzóképeség ellenőrzése
2. 3 hónapos felkészülés a fogamzásra
3. Kora-terhesség védelme

Fogamzóképeség ellenőrzése

- A pár családi anamnézise
- A nő anamnézise, korábbi és meglévő betegségek – pl. epilepszia, depresszió
- Hüvelytisztasági vizsgálat
- Spermavizsgálat
- Laborvizsgálatok (rubeola, varicella, hormonalis status)
- A pár szexuális anamnézise

3 hónapos felkészülés a fogamzásra

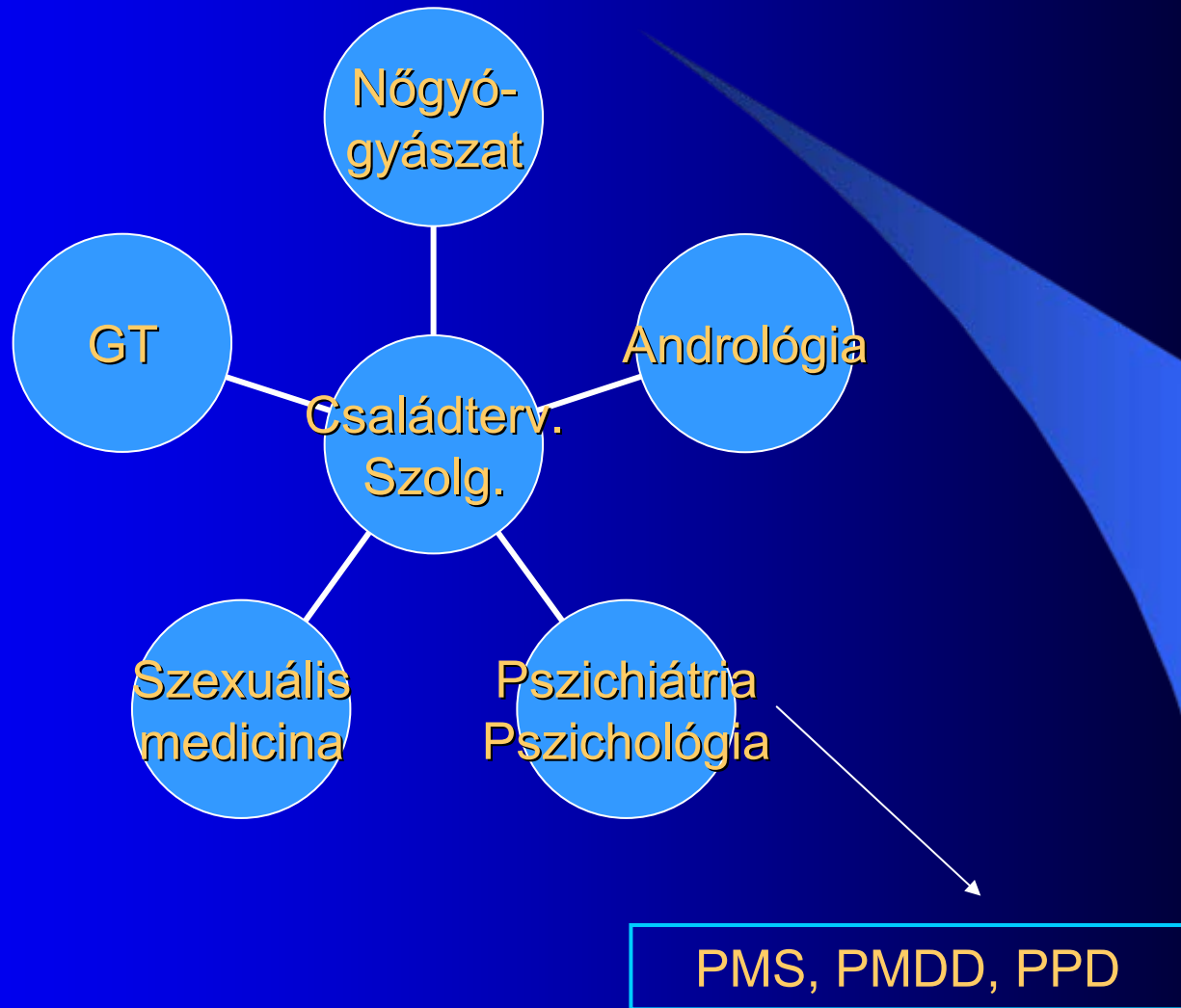
- Ivarsejtek védelme (alkohol, dohányzás, gyógyszerek felülvizsgálata)
- Fogamzásgátló szerek elhagyása
- Menstruációs ciklus és a hormonális állapot felmérése testhőmérséklet görbével
- Pre-conceptionalis multivitamin szupplementáció
- Fogászati status, diétás tanácsadás

A kora-terhesség védelme

- Terhesség korai felismerése
- Post-conceptionalis multivitamin szupplementáció
- Teratogén hatások kerülése
- Down szindróma szűrése (kombinált teszt)

Orvosi konzultációk

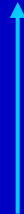
A vezető halálokok eredete

Genetikai háttér

Környezeti faktorok

Multifaktoriális, polygenicus betegségek

Eufenikai prevenció

Az eufenikai prevenció 3 eleme

1. A specifikus genetikai hajlam detektálása
 - > anamnézis
 - > családi anamnézis
 - > pre-symptomatikus marker
 - > molekuláris genetikai vizsgálat
2. A védő és a veszélyeztető tényezők ismertetése
3. Specifikus védőprogramok nyújtása a családtervező pároknak

A PPD eufenikai megelőzése

A PMS a PPD pre-symptomatikus markere:

- PMS esetén a depresszió kockázata 5-6-szor nagyobb
- A PMS-ben szenvedő nők 86%-a élete során súlyos depressziót él meg

A perinatalis depresszió rizikófaktora

Császár-
metszés

meglévő
kisgyermek

PMS

elégtelen
apaszerep

POST PARTUM
DEPRESSZIÓ

csecsemő magatartási
és fejlődési zavarai

szövődményes
terhesség

házassági
konfliktusok

anya nem
akar több
gyereket

**Korábbi perinatalis depresszió a legerősebb predictor
AND-re és PPD-re!**

A pszichiátriai betegségben szenvedő nők ellátása

Két fő probléma:

- Nincs módszertani útmutató a Pszichiátriai Kollégium részéről
- Off-label felírás

A farmakoterápia alkalmazása

- Az első trimeszter alatt az antidepresszánsok nem fokozzák a veleszületett rendellenességek kockázatát
- Az utolsó trimeszterben az antidepresszánsok rossz neonatalis adaptációhoz vezethetnek
- Nincs összefüggés a terhesség alatti antidepresszánsok alkalmazása és a hosszú távú idegrendszeri fejlődési zavarok között
- A terhesség alatti kezeletlen depresszió mind az anyára, mind a gyermekre veszélyes

Üzenet

- A pszichiátriai gyógyszereknek nincs evidens teratogén kockázata
- A kezeletlen pszichiátriai betegség önmagában veszélyezteti a magzat egészségét
- Az anya egészsége az elsődleges szempont
- Az adekvát gyógyszert minimális, de hatékony dózisban kell adni monoterápiaként
- A terhesség alatt legtöbb tapasztalattal rendelkező gyógyszert érdemes használni
- Az elsődlegesen választandók: sertraline, citalopram, fluoxetine, paroxetine
- Szoros utánkövetés!

A jó munka jutalma

Köszönöm!